

Ehdotus lasten ja nuorten mediakasvatuksen kehittämiseksi

LAPSIASIAVALTUUTETTU

KERHOKESKUS
-KOULUTYÖN TUKEA

**Ehdotus lasten ja nuorten
mediakasvatuksen
kehittämiseksi**

Julkaisijat

Lapsiasiavaltuutetun toimisto

PL 41, 40101 Jyväskylä
puh. (09) 160 73986
faksi (014) 337 4248
lapsiasiavaltuutettu@stm.fi
www.lapsiasia.fi

Kerhokeskus – koulutyön tuki ry

Mariankatu 15 A 11
00170 Helsinki
puh. (09) 6962 440
faksi (09) 6962 4444
kerhokeskus@kerhokeskus.fi
www.kerhokeskus.fi

Taitto
Workshop Päiviä Oy
Paino
Aksidenssi Oy, Helsinki 2007

Ehdotus lasten ja nuorten mediakasvatuksen kehittämiseksi

Sisältö

Mediakasvatuksen haasteet nykypäivänä	4
Mediakasvatuksen kehittämistarpeet	5
Mediakasvatuksen puutteista aiheutuvat ongelmat	6
YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen toimeenpano edellyttää parempaa mediakasvatusta	7
Mediakasvatus kaikkien lasten ja nuorten saataville	8
Liite	10

Lapsiasiavaltuutetun ja Kerhokeskus – koulutyön tuki ry:n mediakasvatuksen asiantuntijaryhmä:

Maria Kaisa Aula, Lapsiasiavaltuutetun toimisto

Outi Freese, Koulukinoyhdistys ry

Ossi Heinänen, Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Teemu Japissan, Nuori Suomi

Minna Riikka Järvinen, Kerhokeskus – koulutyön tuki ry

Sirkku Kotilainen, Mediakasvatusseura ry

Hanna Markkula-Kivisilta, Pelastakaa Lapset

Tuija Metso, Suomen Vanhempainliitto

Varpu Ojala, Mediamuffinssi-hanke

Hely Parkkinen, Opetushallitus

Anu Ruhala, Mediakasvatuskeskus Metka ry

Pirjo Sinko, Opetushallitus

Mirkka Torppa, Kirkkohallitus, kasvatus ja nuorisotyö

Jorma Vainionpää, Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitos

Anna-Leena Välimäki, Stakes

Esipuhe

Mediakasvatustyötä on Suomessa tehty vuosikymmeniä. Mediakasvatus alkoi 1950 ja 1960-lukujen audiovisuaalisesta kasvatuksesta, painottui 1970-luvulla joukkotiedotuskasvatukseen sekä 1980- ja 1990-luvuilla viestintäkasvatukseen. Uusimpiin kansallisiin opetussuunnitelman perusteisiin mediakasvatus on kirjattu 2000-luvulla velvoittavaksi aihekokonaisuudeksi. Lisäksi Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ohjataan kasvattajia huomioimaan teknologian tarjoamat mahdollisuudet ja seuraamaan lasten mediakulttuuria. Silti monet opettajat, kasvattajat ja ohjaajat sekä vanhemmat tuntevat edelleen alueen vaikeaksi lähestyä.

Suomalainen mediakasvatus on nykyisin moniulotteista toimintaa, jonka tehtävänä on antaa lapsille ja nuorille mediataitoja ja valmiuksia kriittiseen medialukutaitoon. Monitieteinen aihealue vaatii monenlaista osaamista. Mediakasvatuksessa tarvitaan mediailmiöiden ja -tekstien ymmärtämistä, näkemystä muuttuvasta mediaympäristöstä sekä sisältöjen tuottamisessa tarvittavaa teknistä osaamista.

Monet kansalliset hankkeet ovat tehneet mediakasvatusta tunnetuksi ja parantaneet pisteittäisesti lasten ja nuorten parissa toimivien aikuisten mediakasvatuksellisia taitoja. Kansalaisjärjestöt ja alan yritykset ovat olleet mukana toteuttamassa mediakasvatushankkeita. Lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivat eivät saa kuitenkaan kattavasti riittäviä valmiuksia medialukutaidon opettamiseen. Kodeissa eletään omaa mediatodellisuutta, johon kasvattajien on pystyttävä reagoimaan.

Kehittämistä on leimannut kansallisen ohjelman puute ja projektimaisuus. Parhaillaan useat hyvät projektit ovat loppumassa. Mediakasvatuksen kehittyminen tarvitsisi nyt vahvaa ja toimintaa eheyttävää kansallista linjausta. Siksi asiantuntijaryhmä on laatinut ehdotuksen lasten ja nuorten kanssa tehtävän mediakasvatuksen toimintamahdollisuuksien parantamiseksi.

27.11.2007 Helsinki

Maria Kaisa Aula
Lapsiasiavaltuutettu

Minna Riikka Järvinen
Toiminnanjohtaja
Kerhokeskus – koulutyön tuki ry

Mediakasvatuksen haasteet nykypäivänä

Mediakasvatuk-
sella tuetaan
lasten ja nuorten
tasapainoisen
mediasuhteen
kehittymistä.

Eettinen
kasvatus on
keskeinen osa
mediakasvatusta.

Lapsilla ja nuorilla
on oikeus elää
kansalaisena
median parissa
siten, että heidän
tasapainoinen
kehityksensä
ja kasvunsa
on turvattu.

Mediakasvatus on lasten ja nuorten kasvun tukemista median parissa. Se on pedagogista toimintaa, jolla kehitetään lasten median käyttöä ja mediataitoja. Onnistuessaan mediakasvatus kehittää oppijoiden kykyä analysoida ja tulkita mediaa, taitoa osallistua mediayhteiskunnassa ja ilmaista itseään. Media on viestintävälineitä kuten televisio, elokuvat, internet, video- ja tietokonepelit sekä erilaiset lehdet. Media tarkoittaa myös näissä välineissä käyttäjille tarjolla olevia sisältöjä.

Mediakasvatuksella tuetaan lasten ja nuorten tasapainoisen mediasuhteen kehittymistä. Eettinen kasvatus on keskeinen osa mediakasvatusta. Tavoitteena on, että mediataitoja käytetään oppimisessa, sosiaalisissa suhteissa ja vapaa-ajan vietossa oman ja toisten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseen.

Muuttunut, medioitunut yhteiskunta aiheuttaa riskitekijöitä tämän päivän lasten ja nuorten hyvinvoinnille. Kaupallisuus lisääntyy koko ajan, ja esimerkiksi mainontaa kohdistetaan yhä enemmän lapsiin ja nuoriin. Opettajilla, kasvattajilla ja muilla toimijoilla ei ole tasapuolista mahdollisuutta saada riittäviä tietoja ja taitoja lasten positiivisen mediankäytön ohjaamiseen ja lasten vanhempien kanssa asiasta keskustelemiseen.

Mediakasvatustoiminta on kehitysvaiheessa. Kasvattajilla ja päättäjillä on erilaisia lähestymistapoja mediakasvatukseen ja sen toteuttamiseen. Erityisesti lasten suojelua median vaikutuksilta painottavien lähtökohtana on usein valvonta ja rajoittaminen. Kulttuurisesti ja yhteiskunnallisesti orientoituneet korostavat ilmaisua, mediakritiikkiä ja lasten osallistumista mediakasvatuksessa. Teknisestä lähtökohdasta asiaa tarkastelevat pitävät varsinkin tieto- ja viestintätekniiikan käytön lisäämistä sinällään tärkeänä esimerkiksi oppimisen tukena. Kaikkia näitä näkemyksiä ja osaamista tarvitaan, kun mediakasvatuksella edistetään lapsen hyvinvointia. Myös eri-ikäisten lasten ja nuorten tarpeet ovat erilaisia.

Yhteiskunnan velvollisuus on tarttua tähän ajankohtaiseen aiheeseen ja tukea määrätietoisesti mediakasvatuksen kehittämistä. Mediakasvatus aiheena koskee nuoriso-, opetus-, sosiaali- ja terveys- ja kulttuuritoimea.

Lapsilla ja nuorilla on oikeus elää kansalaisena median parissa siten, että heidän tasapainoinen kehityksensä ja kasvunsa on turvattu.

Mediakasvatuksen kehittämistarpeet

Media on lapsille myös merkittävä tiedonlähde sekä osallistumisen ja yhteydenpidon kanava.

Median vaikutuspiiristä pudonneet nuoret ja lapset ovat vaarassa syrjäytyä yhteiskunnallisesta toiminnasta.

Mediakasvatuksen puutteet näkyvät lasten ja nuorten hyvinvoinnissa. Lapset ja heidän vanhempansa tarvitsevat tukea määrällisesti ja laadullisesti sopivaan mediankäyttöön. Vanhemmat eivät välttämättä tunne lasten eri ikä- ja kehitystason mukaisia perustarpeita median käytön ohjaamisessa. Media on lapsille myös merkittävä tiedonlähde sekä osallistumisen ja yhteydenpidon kanava. Median vaikutuspiiristä pudonneet nuoret ja lapset ovat vaarassa syrjäytyä yhteiskunnallisesta toiminnasta.

Tutkimuksissa ja selvityksissä on todettu, että mediakasvatus on maassamme lasten ja nuorten kasvun näkökulmasta sirpaleista ja eriarvoistavaa. Mediakasvatuksen rakenteet ovat kansallisesti kehittymättömiä.

Ongelmakohtia ovat:

1. Mediakasvatuksesta puuttuu kansallinen koordinointi. Toteuttaminen on yksittäisten järjestöjen ja toimijoiden halukkuuden varassa. Toiminnalta puuttuu ohjaus, jossa olisi huomioitu mediaympäristön nopean muutoksen aiheuttamat vaatimukset.
2. Mediakasvatus on aihealueena mainittu vain osassa lasten ja nuorten opetusta ja kasvatusta ohjaavissa asiakirjoissa. Suunnitelmallinen, varhaisesta lapsuudesta nuoruuteen ulottuva mediakasvatus ei toteudu.
3. Mediakasvatusta toteutetaan eheyttävänä aihekokonaisuutena. Toiminta on kaikkien kasvattajien ja opettajien vastuulla. Ongelmaksi käytännössä muodostuu, että kukaan ei erityisesti vastaa mediakasvatuksen toteuttamisesta, ja suunnitelmallinen toiminta jää toteuttamatta.
4. Mediataitojen opettaminen voi olla yksipuolista, teknologiapainotteista.
5. Mediataitojen kehittymisestä eri ikäkausina ei ole riittävästi tietoa. Aihealueesta tarvitaan lisää tutkimusta.
6. Hankerahoituksella ei ole mahdollista kehittää toimintaa pitkäjänteisesti. Hankkeissa keskitytään vain osaan mediakasvatuksen alueista. Yksittäisistä projekteista ei siirry tietoa eteenpäin.
7. Lasten ja nuorten käyttämää, jatkuvasti muuttuvaa mediaympäristöä ei tunneta riittävän hyvin. Mediaympäristö tarjoaa lapsille mahdollisuuksia osallistua ja pitää yhteyttä toisiin lapsiin, mutta se sisältää myös riskejä. Vastuu turvallisen ja kehittävän mediaympäristön hallinnoinnista puuttuu.
8. Lasten ja nuorten parissa toimivien ammattilaisten koulutuksessa ei ole riittävästi mediakasvatuksellisia opintoja.

Mediakasvatuksen puutteista aiheutuvat ongelmat

Mediakasvatuksen puutteet uhkaavat lapsen ja nuoren psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Haitallisten mediakokemusten vaikutus saattaa olla pitkäaikainen.

Varhaiskasvatuksen, kirjaston ja koulun merkitys korostuu lähtökohtien ja mahdollisuuksien tasoittajana lapsen mediasuhteessa.

Vanhempien, kasvattajien ja opettajien yhteinen tavoite on hyvinvoiva lapsi ja nuori. Mediakasvatuksen puutteet uhkaavat lapsen ja nuoren psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

1. Lasten ja nuorten vanhemmat, kasvattajat ja opettajat kokevat, ettei heillä ole riittävästi tietoa muuttuvassa mediaympäristössä toimimisesta. Malli sopivasta mediankäytöstä puuttuu, koska oma medialapsuus on ollut ratkaisevasti erilainen.
2. Aikuiset eivät välttämättä ymmärrä lasten ja nuorten mediatodellisuutta ja mediankäytön ohjauksen tarpeellisuutta lapsen eri iän ja kehitystason huomioon ottaen. Vanhempien kyvyt ja taidot toimia lapsensa tukena vaihtelevat suuresti. Tällöin lapsille ja nuorille tarjolla oleva tuki ja ohjaus jäävät puutteelliseksi.
3. Lapset ja nuoret jäävät yksin median kanssa. He ovat vaarassa ajautua ikäkaudelleen sopimattomien mediasisältöjen pariin. Haitallisten mediakokemusten vaikutus saattaa olla pitkäaikainen.
4. Lasten ja nuorten tasapainoinen ja monipuolinen ajankäyttö on uhattuna. Median parissa käytetty aika kasvaa. Unen, leikin, liikkumisen ja muunlaisen harrastamisen riittävästä määrästä tulee myös huolehtia.
5. Lasten ja nuorten mahdollisuudet käyttää mediaa tiedonhakuun, sosiaalisten kontaktien ylläpitoon, omien mielipiteiden ilmaisemiseen ja harrastamiseen vaihtelevat. Medialaitteita on käytettävissä kouluissa, päiväkodeissa ja harrastustoiminnassa vaihtelevasti. Media on olennainen osa tämän päivän lasten ja nuorten elämää. Toiminnan ulkopuolelle jääminen aiheuttaa osattomuutta ja osaamattomuutta.
6. Kotien taloudelliset mahdollisuudet tarjota lapsille tilaisuuksia erilaiseen mediaan tutustumiseen ja sen vapaa-ajan käyttöön vaihtelevat suuresti. Varhaiskasvatuksen, kirjaston ja koulun merkitys korostuu lähtökohtien ja mahdollisuuksien tasoittajana lapsen mediasuhteessa.

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen toimeenpano edellyttää parempaa mediakasvatusta

Lapsen oikeuksien sopimuksessa korostuu tasapaino lapsen oman sanan- ja ilmaisunvapauden sekä lapsen suojelun välillä.

Julkisen vallan tulee rohkaista tiedotusvälineitä tuottamaan lasten kehitystä edistäviä sisältöjä sekä lastenkirjoja ja lastenohjelmia.

Mediakasvatusta sivuavat sopimuksen artikkelit ovat toimenpide-ehdotuksen liitteenä.

Mediakasvatuksen puutteiden suoraa vaikutusta lapsen hyvinvointiin on vaikea mitata. Suomen valtio on vuodesta 1991 sitoutunut toimimaan YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti. Lapsen oikeuksien parempi toteutuminen Suomessa edellyttää parempaa sekä lapset ja nuoret nykyistä kattavammin tavoittavaa mediakasvatusta.

Lapsen oikeuksien sopimuksessa mediakasvatukseen liittyvät olennaisesti seuraavat yleiset periaatteet:

- Lapsen etu on otettava ensisijaisesti huomioon kaikessa julkisessa päätöksenteossa.
- Lapsella on oikeus osallistua ja tuoda esille mielipiteensä ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti.
- Lapsella on oikeus erityiseen suojeluun.
- Lapsia on kohdeltava yhdenvertaisesti.

Lapsen oikeuksien sopimuksessa korostuu tasapaino lapsen oman sanan- ja ilmaisunvapauden sekä lapsen suojelun välillä. Lapsella on sopimuksen mukaan oikeus:

1. Saada tietoa.
2. Tuottaa itse tietoa ja ilmaista itseään.
3. Tutustua kulttuurielämään ja taiteisiin.
4. Tulla suojelluksi ikä- ja kehitystasolleen haitallisilta mediasisällöiltä.

Sopimus korostaa vanhempien ensisijaista kasvatusvastuuta. Valtion ja kunnan velvollisuus on tukea vanhempia. Julkisen vallan tulee myös ehkäistä lasten altistumista heille sopimattomille aineistoille sekä rohkaista tiedotusvälineitä tuottamaan lasten kehitystä edistäviä sisältöjä sekä lastenkirjoja ja lastenohjelmia. Lisäksi on muistettava kielellisiin vähemmistöryhmiin sekä alkuperäiskansoihin kuuluvien lasten oikeudet oman kielensä käyttämiseen sekä kulttuuriinsa edistämiseen.

Mediakasvatus kaikkien lasten ja nuorten saataville

Lapsista ja nuorista kasvaa aktiivisia mediankäyttäjiä, jotka osaavat muodostaa omia mielipiteitään ja tekevät turvallisia mediavalintoja omien tarpeidensa pohjalta.

Ministeriöiden tulee yhteistyössä huolehtia tämän toiminta-alueen resursoinnista.

Mediakasvatus tukee lasten ja nuorten mediataitojen kehittymistä. Lapsista ja nuorista kasvaa aktiivisia mediankäyttäjiä, jotka osaavat muodostaa omia mielipiteitään ja tekevät turvallisia mediavalintoja omien tarpeidensa pohjalta. Ilman suunnitelmallista mediakasvatustyötä tarvittavia taitoja ei voida saavuttaa. Nykyistä johdonmukaisempi ja paremmin suunniteltu toiminta on välttämätöntä, jotta

- ohjaus mediataitoihin tavoittaa tasapuolisesti kaikki lapset ja nuoret
- ohjaus mediakasvatuksen työtappoihin tavoittaa kaikki lasten ja nuorten kanssa toimivat aikuiset.

Tämän tavoitteen toteuttamiseksi ehdotamme, että opetusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö ja oikeusministeriö tarkastelevat mediakasvatuksen ongelmakysymyksiä ja ottavat aiheen osaksi toimintastrategioitansa. Ministeriöiden tulee yhteistyössä huolehtia tämän toiminta-alueen resursoinnista.

Mediakasvatuksen kehittämisessä on välttämätöntä, että viranomaiset huolehtivat tarvittavasta kansallisesta koordinoinnista, johtamisesta, kuntien sitouttamisesta toimintaan sekä tarvittavasta Viestintäviraston, Kuluttajaviraston, Valtion elokuvatarkastamon, Stakesin, Opetushallituksen ja aluehallinnon tulosohjauksesta. Kansalaisjärjestöt ovat valmiita antamaan työhön omaa osaamistaan ja tieto-taitoaan, mutta ilman kansallista viranomaiskoordinaatiota ja johtamista työ jää vaillinaiseksi.

Asiantuntijaryhmän ehdotukset käytännön toimenpiteiksi:

Mediakasvatuksen suunnittelu- ja kehittämistyön vastuu keskitetään erikseen päätettävälle ministeriölle

- Kansallisen viranomaistahon tehtävänä on huolehtia mediakasvatuksen koordinoinnista ja toteuttamisesta yhteistyössä kansalaisjärjestöjen ja mediakasvatuksen asiantuntijatahojen kanssa. Yhteistyötä varten on tarpeen perustaa esimerkiksi neuvottelukuntatyypinen toimielin.
- Yhteistyöhön sidotaan tarpeellisten ministeriöiden lisäksi Stakes, Opetushallitus, Kuluttajavirasto, Viestintävirasto, Valtion elokuvatarkastamo, lääninhallitukset ja mediakasvatuksen tutkijat sekä kansalaisjärjestöt. Yhteistyössä tarvitaan myös media-alan yrityksiä.
- Koordinoinnin tehtäviin kuuluu kansallisen mediakasvatustyön linjaus, täydennyskoulutuksen suunnittelu, ammattilaisten työn tukeminen ja vanhempien valistamisesta huolehtiminen.
- Sisällytetään mediakasvatus osaksi opettajien, lastentarhanopettajien, nuorisotyöntekijöiden, sosiaalityöntekijöiden, terveydenhoitajien ja kirjastoalan peruskoulutusta.
- Mediakasvatuksen johdonmukaiseksi toteuttamiseksi eheyttävänä aihekokonaisuutena opetustyössä rakennetaan malli, joka turvaa toiminnan suunnitelmallisen toteuttamisen.
- Huolehditaan lasten, nuorten ja perheiden parissa työskentelevien toimijoiden ja järjestöjen sitouttamisesta mediakasvatustyöhön.
- Huolehditaan media-alan toimijoiden ja yritysten sitouttamisesta mediakasvatustyöhön.

Mediakasvatuksen tutkimusta tuetaan

- Tutkimuksen tehtävänä on tukea toimivia käytäntöjä ja uusien innovointia.
- Tutkimus kohdentuu monitieteisesti lasten ja nuorten sekä median välisiin suhteisiin.

Mediakasvatuksen lainsäädäntöä selkeytetään

- Lasten ja nuorten mediankäyttöä koskevaa lainsäädäntöä on uusittava ja säädöksiä täsmennettävä. Lainsäädäntöä uudistettaessa on otettava huomioon mediakasvatuksen osuus opetussuunnitelmissa tai vastaavissa asiakirjoissa sekä koulujen, kasvatustoiminnan ja harrastustoiminnan henkilöstöresurssit ja välineistö.
- Toteutetaan selvitys, jossa arvioidaan perusopetuslakia, lukiota ja ammattioppilaitoksia koskevaa lainsäädäntöä, päivähoitolakia, lakia lasten aamu- ja iltapäivätoiminnasta, lastensuojelulakia sekä kuvaohjelma- ja muuta viestinnän lainsäädäntöä mediakasvatuksen näkökulmasta.
- Laaditaan selvityksen perusteella ehdotus siitä, miten mediakasvatukseen liittyvää lainsäädäntöä tulisi uudistaa niin, että se tukee parhaalla tavalla kaikkien lasten ja nuorten pääsyä mediakasvatuksen piiriin.

Liite

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mediakasvatusta sivuavat artikkelit

3 artikla

2. Sopimusvaltiot sitoutuvat takaamaan lapselle hänen hyvinvoinnilleen välttämättömän suojelun ja huolenpidon ottaen huomioon hänen vanhempiansa, laillisten huoltajiensa tai muiden hänestä oikeudellisessa vastuussa olevien henkilöiden oikeudet ja velvollisuudet. Tähän pyrkiessään sopimusvaltiot ryhtyvät kaikkiin tarpeellisiin lainsäädäntö- ja hallintotoimiin.

13 artikla

1. Lapsella on oikeus ilmaista vapaasti mielipiteensä. Tämä oikeus sisältää vapauden hakea, vastaanottaa ja levittää kaikenlaisia tietoja ja ajatuksia yli rajojen suullisessa, kirjallisessa, painetussa, taiteen tai missä tahansa muussa lapsen valitsemassa muodossa.
2. Tämän oikeuden käytölle voidaan asettaa tiettyjä rajoituksia, mutta vain sellaisia, joista säädetään laissa ja jotka ovat välttämättömiä:
  - a) Muiden oikeuksien tai maineen kunnioittamiseksi; tai
  - b) Kansallisen turvallisuuden, yleisen järjestyksen (ordre public), tai väestön terveyden tai moraalien suojelemiseksi.

17 artikla

Sopimusvaltiot tunnustavat joukkotiedotusvälineiden tärkeän tehtävän ja takaavat, että lapsi saa tietoa monenlaisista kansallisista ja kansainvälisistä lähteistä, erityisesti niistä, joiden toiminta tähtää hänen sosiaalisen, hengellisen ja moraalisin hyvinvointinsa sekä ruumiillisen terveytensä ja mielenterveytensä edistämiseen. Tässä tarkoituksessa sopimusvaltiot:

- a) Rohkaisevat tiedotusvälineitä levittämään lapsen sosiaalista ja sivistyksellistä kehitystä edistävää ja 29 artiklan hengen mukaista tietoa ja aineistoa;
- b) Rohkaisevat kansainvälistä yhteistyötä erilaisista sivistyksellisistä, kansallisista tai kansainvälisistä lähteistä olevan tällaisen tiedon ja aineiston tuottamiseksi, vaihtamiseksi ja levittämiseksi;
- c) Rohkaisevat lastenkirjojen tuottamista ja levittämistä;
- d) Rohkaisevat tiedotusvälineitä kiinnittämään erityistä huomiota vähemmistöryhmiin kuuluvien tai alkuperäiskansojen lasten kielellisiin tarpeisiin;
- e) Rohkaisevat kehittämään asianmukaisia ohjelmia lasten suojelemiseksi heidän hyvinvoinnilleen vahingolliselta tiedolta ja aineistoilta muistaen 13 ja 18 artiklojen määräykset.

Lapsen oikeuksien
sopimus
kokonaisuudessaan
löytyy sivuilta
www.lapsiasia.fi

Suomalainen mediakasvatus on nykyisin moniulotteista toimintaa, jonka tehtävänä on antaa lapsille ja nuorille mediataitoja ja valmiuksia kriittiseen medialukutaitoon. Mediakasvatuksessa tarvitaan mediailmiöiden ja -tekstien ymmärtämistä, näkemystä muuttuvasta mediaympäristöstä sekä sisältöjen tuottamisessa tarvittavaa teknistä osaamista.

Monet kansalliset hankkeet ovat tehneet mediakasvatusta tunnetuksi ja parantaneet lasten ja nuorten parissa toimivien aikuisten mediakasvatuksellisia taitoja. Kansalaisjärjestöt ja alan yritykset ovat olleet mukana toteuttamassa mediakasvatushankkeita.

Lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivat eivät saa kuitenkaan kattavasti riittäviä valmiuksia medialukutaidon opettamiseen. Kodeissa eletään omaa mediatodellisuutta, johon kasvattajien on pystyttävä reagoimaan.

Mediakasvatuksen kehittyminen tarvitsisi nyt vahvaa ja toimintaa eheyttävää kansallista linjausta. Siksi Lapsiasiavaltuutetun ja Kerhokeskus – koulutyön tuki ry:n asiantuntijaryhmä on laatinut ehdotuksen lasten ja nuorten kanssa tehtävän mediakasvatuksen toimintamahdollisuuksien parantamiseksi.

Lapsiasiavaltuutetun toimisto
PL 41, 40101 Jyväskylä
puh. (09) 160 73986
faksi (014) 337 4248
lapsiasiavaltuutettu@stm.fi
www.lapsiasia.fi

Kerhokeskus – koulutyön tuki ry
Mariankatu 15 A 11, 00170 Helsinki
puh. (09) 6962 440
faksi (09) 6962 4444
kerhokeskus@kerhokeskus.fi
www.kerhokeskus.fi